УДК 014.5 [025:796.077.5]

ІНФОРМАЦІЙНА АНАЛІТИКА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

Ірина СВІСТЕЛЬНИК

Львівський державний університет фізичної культури

Анотація. Інформаційно-аналітична діяльність у сучасному суспільстві, що має риси інформаційного, стає важливою умовою його подальшого розвитку**.** У статті проаналізовано значення інформаційно-аналітичної діяльності в інформаційному забезпеченні студентів вищих навчальних закладів (ВНЗ) фізкультурного профілю, розглянуто процес опрацювання інформаційних даних, у результаті якого розрізнені інформаційні джерела перетворюються на закінчену інформаційну продукцію. Представлено практичну діяльність бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури в науково-аналітичному опрацюванні інформації та її поширенні.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, адаптивний спорт, вищі навчальні заклади фізкультурного профілю, науково-тематичні видання.

Постановка проблеми. Складність і неоднозначність процесів, що відбуваються у світі, розмаїття й надмірність інформації, необхідність її відбору, відсутність достовірного знання є передумовами застосування інформаційно-аналітичної діяльності. Вона в повсякденному житті стає важливою рисою сучасного суспільства. Її головна мета полягає у представленні максимальної кількості релевантної інформації з даних [1] у виробництві нового знання на основі опрацювання наявної інформації [2]. Необхідно констатувати, що інформаційно-аналітична діяльність вирішує проблеми підвищення ефективності й виконання головних завдань інформаційного забезпечення у ВНЗ: оперативне, якісне, своєчасне подання інформації. Інформаційна діяльність потребує постійного творчого, гнучкого й оперативного реагування на сучасні інформаційні процеси та доступу до широкого кола джерел інформації. У їх забезпеченні дедалі більшого значення набуває використання електронних джерел мережі Інтернет [3]. Тематичне коло інформаційних запитів студентів різноманітне і постійно розширюється, тому задовольняти їх самостійно за допомогою інформаційно-пошукової системи будь-якої бібліотеки користувачеві стає вкрай складно: занадто багато часу необхідно приділити пошукові потрібної інформації – самостійному опрацюванню каталогів і картотек. Сучасні процеси в галузі освіти зумовлюють постійну модифікацію потоків та обсягів інформації, яка у процесі інформаційної діяльності надходить та узгоджується завдяки інформаційному забезпеченню, основним джерелом якого є різноманітні інформаційні ресурси [4].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до теми 1.5 Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011 – 2015 рр.

Мета статті удосконалення системи інформаційного забезпечення вищої фізкультурної освіти.

Завдання:

1. Аналіз інформаційно-аналітичної діяльності й представлення її форм.
2. Забезпечити швидке отримання інформації без відвідування бібліотек.

Матеріали дослідження. Терміни „інформаційно-аналітична діяльність", „аналітична діяльність", „аналіз", „аналітика" досить популярні. Здається, що зміст, який у них закладено, очевидний і зрозумілий. Суть цієї, особливо необхідної в сучасних умовах, роботи розкривається через розуміння складових: „інформаційна" та „аналітична". Інформаційна аналітика охоплює тісно пов'язані між собою інформаційний аналіз та інформаційний синтез. Інформаційний аналіз є загальним процесом вивчення, опрацювання, передбачає поділ інформації на елементи, а інформаційний синтез – цілеспрямований процес її узагальнення та перетворення у суттєву інформацію [5]. Складник „інформаційна" визначає лише ставлення до інформації

© Свістельник І., 2013

як до ресурсу, володіння всім арсеналом засобів отримання, накопичення, зберігання, опрацювання та надання інформації користувачеві.

У XX столітті аналітична діяльність отримала значне поширення й перетворилася на професійну діяльність. У багатьох країнах існують інформаційно-аналітичні відділи та служби в державних органах, компаніях, банках, політичних партіях [6]. Стрімко розвиваються ринки аналітичної інформації, інтелектуального продукту, методичного та програмного забезпечення його отримання. Становлення інформаційної аналітики як особливої галузі діяльності відбулося в найкоротші терміни з максимальною інтенсифікацією всіх процесів і загостренням багатьох проблем. Незважаючи на те, що аналітична діяльність застосовувалася здавна, її класифікація і точне визначення ще не усталилися. Більшість науковців трактують її як таку, що здійснює виробництво нового знання на основі опрацювання наявної інформації для оптимізації прийняття рішень; - як складну комплексну діяльність, яка ґрунтується як на природному інтелекті, так і на комп'ютерних технологіях оперування інформаційними масивами; як методи математичного моделювання процесів тощо [7].

Інформаційна аналітика виконує насамперед завдання якісного змістовного перетворення інформації, функціонально перетинаючись з науковою (виробництво нового знання) та управлінською (розробка варіантів рішень) діяльністю. Сьогодні інформаційно-аналітична діяльність є процесом семантичної обробки даних. У результаті цієї роботи розрізнені дані перетворюються на закінчену інформаційну продукцію – аналітичний документ [8]. Процес інформаційно-аналітичної роботи стає сукупністю спрямованих на визначений об’єкт технологічних процедур опрацювання інформації (аналітичних методів і підходів). Їх виконання у певній послідовності з використанням технічних засобів забезпечує вирішення поставленого завдання, кінцевим продуктом якого є подання аналітичного матеріалу. Аналітичний документ формується з текстового матеріалу. Його отримують у результаті науково-дослідної діяльності, що відображає аналіз, синтез та оцінювання документної, документографічної, фактографічної, концептографічної, бібліографічної та реферативної інформації.

Інформаційно-аналітичну діяльність у ВНЗ здійснюють для створення нової інформації для забезпечення інформаційних потреб студентів, а також для визначення реального інформаційного забезпечення певного напряму підготовки. Відповідно до цього, інформаційні посередники – бібліотеки – визначають напрямки цієї роботи, зокрема вивчають і аналізують, акумулюють, опрацьовують і систематизують інформацію; – готують інформаційно-аналітичну продукцію, за допомогою якої здійснюють моніторинг, прогнозування проблем інформаційного забезпечення навчальних дисциплін, напрямів підготовки та, зрештою, розвиток галузі фізичної культури та спорту. В умовах постійного зростання кількості інформаційних документів значно ускладнюється пошук інформації, опрацювання документів шляхом систематизації створює передумови ефективного її пошуку й використання.

Варто пам’ятати, що навчання у ВНЗ фізкультурного профілю має свою специфіку: виховання та професійна підготовка фахівців невіддільні від занять спортом (спортивна підготовка є складовою частиною навчально-тренувального процесу); взаємопов’язаними є спортивна майстерність та професійна підготовка майбутніх педагогів-тренерів. Навчальний процес здійснюється в формі навчальних занять, індивідуальних завдань, практичної підготовки та самостійної роботи. Самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу. Вона ґрунтується на науково-методичному забезпеченні, основу якого становить інформаційна складова – засоби самоосвіти (інформаційні ресурси навчального призначення: підручники та навчальні посібники, методичні рекомендації; наукові інформаційні ресурси й інформаційні ресурси, призначені для інформаційного супроводу тренувальної діяльності – спортивні). Понад половина студентів звертаються до бібліотеки ВНЗ для задоволення своїх навчальних потреб, пов’язаних із самостійною роботою. Найбільшим попитом користуються підручники, навчальні посібники та періодичні видання (останні виокремлюються оперативністю публікацій у них). Користуватися підручниками, навчальними посібниками й навчально-методичними матеріалами просто, а от знайти у каталогах бібліотеки інформацію з теми, тематики, предмета – значно важче. Адже в основі такого пошуку лежить процес системати-

зування і предметизування, який у бібліотеці є найскладнішим. Він здійснюється з метою групування бібліографічних записів у каталогах, а також для систематичного та предметного розміщення інформаційних документів (книг, брошур, наукових статей тощо) на полицях за галузями знань. Кожний розділ чи підрозділ має велику кількість рубрик і підрубрик. У процесі роботи з каталогами непідготовлений користувач не зможе отримати всю потрібну йому інформацію, оскільки для цього потрібні навички інформаційної культури: де саме і яким чином шукати інформацію.

У Львівському державному університеті фізичної культури розроблено та сформовано систему інформаційного забезпечення фахових потреб студентів, яка складається з бібліографічного та аналітичного напрямів. Зокрема, для студентів напряму підготовки „Спорт" для забезпечення навчального процесу було систематизовано два анотовані бібліографічні видання: „Адаптивний спорт" [9] та „Олімпійська освіта" [10]; для студентів напряму підготовки „Здоров'я людини" – анотований бібліографічний покажчик „Здоровий спосіб життя" і „Фізична реабілітація". Бібліографічні записи в покажчиках згруповано за рубриками й представлено за алфавітним принципом подання інформаційного матеріалу (прізвище автора(-ів), назва статті, книги, брошури, автореферату). Кожне інформаційне джерело анотовано трьома мовами (українською, російською та англійською). Таким чином було виконано основне завдання інформаційного забезпечення – надати інформацію у відповідь на запит студента в вигляді інформаційного продукту зручної для нього форми й допомогти користувачу швидко отримати інформацію без відвідування бібліотеки. Саме такі видання покликані з максимальною повнотою на підставі вивчення й узагальнення первинних джерел інформувати фахівців галузі про нові інформаційні ресурси (книги, підручники, статті відповідної тематики), розкрити склад галузевого документального потоку та завдяки цілеспрямованому накопиченню інформації стати важливим засобом орієнтування в основних напрямках останніх наукових досліджень галузі,

Висновок. Базовою функцією інформаційної аналітики вважають інтелектуальне опрацювання інформації для отримання нового якісного знання для її структурного упорядкування в напрямку систематизації, предметизації й аналізу. Основною функцією інформаційної аналітики є створення нових знань на базі опрацювання інформаційних масивів. Інформаційно-аналітичну роботу проводять для отримання з розрізнених, уривчастих відомостей і фактів узагальненої, якісно нової інформації. Інформаційна аналітика виконує завдання здобування і застосування нових знань та формує нові знання на основі опрацювання наявної інформації. Таку роботу постійно здійснює бібліотека Львівського державного університету фізичної культури і представляє на сайті навчального закладу.

Список літератури

1. *Пушкашу Д. И.* Информационно-аналитическая работа как процесс семантической обработки данных [Электронный ресурс] / Д. И. Пушкашу. – Режим доступа : tiara.narod.ru. – Загл. с экрана.

2. *Сляднева Н. А.* Информационно-аналитическая деятельность: проблемы и перспективы / Н. А. Сляднева // Информационные ресурсы России. – 2001. – № 2. – С. 14–21.

3. Використання ресурсів Інтернету для ефективної інформаційної роботи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library-sumy.com/personal/profi/713/ (дата звернення: 8.05.12).

4. Карпенко О. Інформаційно-аналітична діяльність галузевих бібліотек України на прикладі Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського / Олександр Карпенко // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 2. – С. 1–6.

5. *Карпенко О. В.* Понятійно-категоріальний апарат науки державного управління у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів виконавчої влади / О. В. Карпенко // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. ДРІДУ. – К., 2009. – Вип. 2 (2). – С. 139–150.

6. *Сляднева Н. А.* Информационная аналитика – эзотерическое искусство или современная профессия? [Электронный ресурс] / Н. А. Сляднева. – Режим доступа : // http://www.fact.ru/www/arhiv7s6.htm (дата обращения: 25.05.12).

7. Там само. – Режим доступа : // http://www.fact.ru/www/arhiv7s6.htm (дата обращения: 25.05.12).

8. *Конотопов П. Ю.* Информационно-аналитическая работа и модель мира эксперта-аналитика [Электронный ресурс] / Конотопов П. Ю. – Режим доступа: http://tiara.narod.ru/2002_1/a2002_1_5.html (дата обращения: 12.05.12).

9. *Свістельник І.* Адаптивний спорт : анот. наук.-темат. покажч. / Ірина Свістельник, Юрій Бріскін. – Л., 2010. – 101 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип. 4). –Режим доступу : http://www.ldufk.edu.ua.

10. *Свістельник І.* Олімпійська освіта: анот. бібліогр. покажч. друкованих видань трьома мовами / Ірина Свістельник. – Л., 2011. – 88 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип. 8). – Режим доступу : http// www.ldufk.edu.ua

ИНФОРМАЦИОННАЯ АНАЛИТИКА В ИНФОРМАЦИОННОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ ФИЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФИЛЯ

Ирина СВИСТЕЛЬНИК

Львовский государственный университет физической культуры

Аннотация. Информационно-аналитическая деятельность в современном обществе, которое имеет черты информационного, становится важным условием его дальнейшего развития. В статье проанализированы значения информационно-аналитической деятельности в информационном обеспечении студентов вузов физкультурного профиля, рассмотрен процесс обработки информационных данных, в результате которого разрозненные информационные источники превращаются в законченную информационную продукцию. Представлена практическая деятельность библиотеки Львовского государственного университета физической культуры в научно-аналитической обработке информации и ее распространении.

Ключевые слова: информационное обеспечение, адаптивный спорт, высшие учебные заведения физкультурного профиля, научно-тематические издания.

INFORMATION ANALYTICS OF STUDENTS PHYSICAL PROFILE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Iryna SVISTEL'NIK

Lviv State University of Physical Culture

Abstract. Information and analytical work in modern society has the features of the information is becoming essential for its further development. Analyzed the importance of information-analytical activities in the information support of university for students of physical culture, considered the processing of information data, which resulted in disparate information sources are transformed into finished information products. The library practical activity of L’viv State University of Physical culture in the theoretical and analytical information processing and dissemination, is presented.

Key words: information provision, adaptive sports, sport higher, educetional institution, science-themed edition.